

Van het bestuur

De Stichting NMP is in het najaar actief op diverse fronten. De voortgang in Het Pakhuis krijgt steeds meer gezicht. De eerste steen is op vrijdag 4 december gelegd. In 2010 kan de bevolking van Ermelo Het Pakhuis bezoeken. In het voorjaar zal Het Pakhuis ingericht gaan worden en voor de zomervakantie moet het open zijn. Ook de werkgroep milieu presenteert zich binnenkort. Een folder over composteren en een folder over de mondiale voetstap zijn nagenoeg klaar en zullen binnenkort verspreid gaan worden. Het klimaat heeft onze aandacht en we zijn bezig hoe er een vertaalslag gemaakt kan worden vanuit de mondiale en landelijke activiteiten naar Ermelo. In deze nieuwsbrief aandacht voor de klompenpaden en het project Buurt in Beeld. In oktober is dit project in Horst & Telgt met een prachtige schooltentoonstelling afgesloten. Een project in Ermelo-West staat op stapel. In 2010 zal ook het scholenproject Ermelo is Zó! afgerond worden. Een project over de landschappen. Verspreid in de gemeente zijn al informatieborden geplaatst waarop men een toelichting over het landschap ter plekke kan lezen. Een lespakket voor basisscholen is nu nog in de voorbereidingsfase. Begin 2010 is in het NME-centrum een (mini)tentoonstelling over de sterrenhemel te zien. In deze nieuwsbrief ook aandacht voor de natuur. Gerard van Ruiten geeft aan dat ook de winter een boeiend jaargetijde is.

De Stichting NMP wenst u een goed 2010.

Week van de geschiedenis

Oktoberweek 42 was de Week van de geschiedenis. De Oudheidkundige Vereniging Ermelo heeft samen met de Stichting NMP twee excursies georganiseerd naar het onderduikershol bij Drie. Evert van de Beek gaf tekst en uitleg over de gebeurtenissen bij het onderduikershol. Hans Born beschreef de gebeurtenissen bij het verzethol. Na afloop was er de mogelijkheid om het schoolproject en de DVD over dit onderwerp te bekijken. Beide excursies werden goed bezocht en ook de Stentor heeft door middel van een uitgebreid artikel er veel aandacht aan geschonken. Riemer en Walinga Boekverkoopers besteedde tijdens deze week aandacht aan dit onderwerp door materiaal van het project in de etalage en de winkel uit te stallen. In de boekhandel is het boekje 'Oorlog in Ermelo' nog te koop!

Landelijke publiciteit

Toeractief

Toeractief is hét wandel- en fietsmagazine van de ANWB. Elke twee maanden wordt er nieuwe informatie over natuur en cultuur, maar vooral over wandelen en fietsen in Nederland naar buiten gebracht. Naast een tijdschrift is er ook een uitgebreide website met wandel- en fietsroutes door Nederland. In september/oktober heeft men aandacht besteed aan onze fietsroute door de landschappen van Ermelo. Ook is er een filmpje gemaakt. Op de site van Toeractief is het filmpje te zien. De route heeft de titel meegekregen: **Ermelo: door een staalkaart van het Nederlandse landschap.**

Op de site www.toeractief.nl kan men klikken op fietsroutes. Doorklikken op meer fietsroutes; in Gelderland en er verschijnt een overzicht van fietsroutes in de provincie. Door te selecteren op **Door een staalkaart van het Nederlandse landschap** komt men uit bij het filmpje en de beschrijving van en over onze route.

Trouw

Dagblad Trouw besteedde zaterdag 5 december driekwart pagina aan onze wandelroute over het landgoed Veldwijk. Het artikel kreeg als kop 'Langs het gouden kooitje van Ermelo', een verwijzing naar museum Parkzicht op het terrein. www.trouw.nl/natuurtochten

Grasduinen

In het tijdschrift Grasduinen van december 2009 is een artikel gewijd aan het Houtdorperveld. In de rubriek '**verborgen paden**' is de wandeling beschreven onder het kopje 'Mijmerend door het heideland'.

Aandacht is er voor de klapekster, een zeldzame vogel die op het Houtdorperveld voorkomt. Ook de Stichting NMP wordt genoemd.

www.waarneming.nl

Het klompenpad

De Stichting NMP werkt mee aan de realisatie van een klompenpad in het westelijk buitengebied.

Klompenpaden zijn rondwandelingen in het agrarisch cultuurlandschap. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en voeren over onverharde paden via boerenland en landgoederen. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en

natuur bepalen de sfeer. Met het zichtbaar maken en herstellen van oude paden wordt een deel van de identiteit van het landschap hersteld. De paden zijn in de eerste instantie bedoeld voor de plaatselijke bevolking. Ze hebben een maximale lengte van 15 km, meestal met een afkortingsmogelijkheid.

Doordat veel paden over weilanden gaan is het verboden voor honden (ook aangelijnde). Honden kunnen de ziekte neospora verspreiden. Als koeien hondenpoep binnenkrijgen dan kunnen ze die ziekte krijgen.

De realisatie van de paden hangt sterk af van de grondeigenaren. Delen van paden lopen over particuliere grond waarvoor soms recht van overgang geldt, maar ook moet er weleens een nieuw stuk wandelroute gecreëerd worden. Bij een klompenpad wordt ook een bijbehorende folder met daarin achtergrondinformatie over het gebied gemaakt. In deze regio zijn al een aantal klompenpaden gerealiseerd, zoals het Appelpad en het Kruishaarderpad tussen Nijkerk en Putten.

In Ermelo is er, na een eerste oriëntatiebijeenkomst eerder dit jaar, tijdens een tweede bijeenkomst een mogelijke route aangegeven. Op 10 oktober en 6 november zijn de werkgroepleden het veld in gegaan om de mogelijke route te bekijken en verdere afspraken te maken. Momenteel wordt er met terreineigenaren overlegd over medewerking en voorwaarden.

In het voorjaar van 2010 hoopt men het project te hebben afgerond.

Op de website: www.klompenpaden.nl is meer informatie over klompenpaden te vinden.

Het Pakhuis

Pagina 2

Museumadvies *Els Thijssen*

De bouw van Het Pakhuis was begin december zo ver dat men een beeld kon krijgen hoe het er uit gaat zien. Op 4 december heeft de heer Van der Meulen, conservator van de Oudheidkamer, de eerste officiële steen gelegd. Kort na de jaarwisseling hoopt men het dak erop te hebben. In het voorjaar van 2010 zal er een directeur aangesteld worden. Tinker imagineers, een bureau voor creatieve consultancy en belevingscommunicatie uit Utrecht zal vorm en inhoud in Het Pakhuis gaan geven. Het Pakhuis zal, naast het museale karakter, een centrum voor communicatie moeten worden. Communicatie gericht op erfgoed, natuur en milieu. De gemeente Ermelo, de Oudheidkamer, de Oudheidkundige Vereniging Ermeloo en de Stichting NMP zijn de gesprekspartners voor het bureau. Het Pakhuis moet uitgroeien tot een waar Centrum voor erfgoed, natuur en milieu. Een plek voor de Ermelose burgers, scholieren en toeristen. Op onze website en op de website www.hetpakhuis.nl zijn meer foto's van de bouw te zien.

word donateur van de Stichting NMP minimaal € 6,00 per jaar

Na een periode van voorbereiding door Joke Pieters en Janneke Schuurman met de leerkrachten van de Goede Herderschool en Buurtvereniging Horst en Telgt is de uitvoering van het project op maandag 28 september gestart. Wethouder Esther Verhagen scheidte, na een toespraak, de eerste borden vol met stampot. Daarna volgde drie weken van intensief werken. ZebraBlauw tekst&beeld had uit de suggesties van de voorbereidingsgroep een prachtige werkmap samengesteld waaruit allerlei activiteiten geput konden worden. Elke groep had zijn eigen activiteiten. Een paar leerlingen maakten tijdens het project foto's en schreven teksten. Met behulp van ZebraBlauw is er een prachtig Buurt in Beeld overzichtsbokje samengesteld. Ook werden alle activiteiten bijgehouden op de website van de school.

Een onderdeel was het bezoek aan de Klinkboerderij door groep 1. Daar ontdekten ze dat er geiten met baarden zijn. Een andere groep bezocht De Oude Meul waar ze alles over het proces van graan tot brood te zien kregen. Op de Mariahoeve zagen ze hoe hun opa en opoe vroeger op een boerderij leefden. In de Pluktuin kregen ze alles te horen en te zien over groente en fruit. Een onderdeel was 'vergeten groenten' zoals schorseneren en pastinaak. Er werd ook zelf voedsel gemaakt en gegeten. Pannenkoeken bakken, boter maken, brood bakken. Een prachtig project was het zelf uitzoeken en bewandelen van klompenpaden. Oude paden tussen boerderijen die vroeger belopen werden, maar nu soms nauwelijks meer terug te vinden zijn. Op grote kaarten werden de routes ingetekend. In Horst en Telgt, hoe kan het ook anders, werden ook boerderijen bezocht, zoals Wildekamp en Zeeburg. Niet alleen de buurtschappen Horst en Telgt werd bezocht. Ook waren er uitstapjes naar boekhandel Riemer en Walinga en de Oude Kerk. Peter van der Kemp verzorgde het project opgravingen'. Hij liet zien dat de streek waar deze kinderen woonden al eeuwen lang bewoond is. Er zijn afdrukken in het zand gevonden van boerderijen uit de ijzertijd. Ook werden er potjes van klei gemaakt. Na drie weken was er zoveel materiaal verzameld dat er op school een expositie werd ingericht. De hele school was één grote tentoonstellingsruimte geworden. Overal hingen foto's van de woningen van de kinderen. Er waren maquettes van prehistorische en moderne boerderijen. De leerlingen lieten zien hoe er vroeger graan gemalen werd enz. Ouders en andere belangstellenden konden donderdag voor de herfstvakantie kijken wat het project Buurt in Beeld opgeleverd had. Het was er druk. De vrijdag daarna konden de kinderen en leerkrachten alles opruimen en gaan genieten van een welverdiende vakantie. Als het aan veel kinderen lag was het project na deze vakantie gewoon verder gegaan. Het project was geslaagd. De leerlingen van de Goede Herderschool hebben een goed beeld gekregen van hun omgeving. Elke leerling heeft een overzichtsbokje ontvangen. Op het NME-centrum ligt dit boekje ter inzage.

Meer foto's en informatie: www.goedeherderschool.nl

bezoek het NME-Centrum

Burgemeester van Oordtstraat 30

Stichting Natuur- &
MilieuPlatform Ermelo

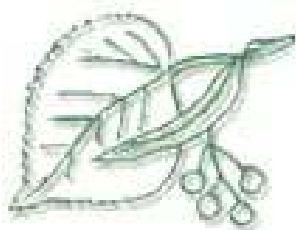

Contactadres:

Gert Schuurman
Zwaluwstraat 47
3853 CB Ermelo
tel. 0341 55 41 26

E-mail:

g.j.e.r.schuurman@hccnet.nl

Natuur- en MilieuEducatief
Centrum Ermelo

Contactadres:

Burg. van Oordstraat 30
3851 JT Ermelo
tel. 0341 56 18 03

E-mail:

info@nmecentrum-ermelo.nl

Website:

www.nmecentrum-ermelo.nl

Openingstijden:

dinsdag

woensdag

donderdag

10.00–12.00 uur

woensdag

13.30–16.00 uur

1e zaterdag van de maand

12.00–15.00 uur

(de maanden juli en augustus zaterdag-
middag gesloten)

en op afspraak

Toegang vrij

De winter: een boeiend jaargetijde!

Een wandeling door het winters landschap levert vaak aardige waarnemingen op qua zoogdieren en vogels.

In de lucht laten ganzen uit Scandinavië, die in Nederland de winter doorbrengen, veelal in V-formaties vliegend luid gakkend hun aanwezigheid horen. Het voordeel van het in geordende lijnen vliegen is dat de luchtdruk evenredig verspreid wordt, waardoor het vliegen voor het individu minder energie kost. Zeker in het winterseizoen met een beperkt voedselaanbod een niet onbelangrijke factor!

In de kale bomen kunnen we nu groepen vogels waarnemen, die al scharrelend tussen de takken en het boomschors op zoek zijn naar insecten. Zo zoeken diverse mezensoorten vanaf het begin van de winter elkaars gezelschap op, zoals koolmees, pimpelmees en matkop. Opvallend en luidruchtig zijn de groepjes staartmezen, die met hun hoge roep contact houden met elkaar en ook in uw tuin hun aanwezigheid verraden door hun lange staart, waaraan deze mezensoort zijn naam te danken heeft. De roodborst is veel minder sociaal en brengt solitair de winter door. Zo wordt deze soort - met eigenlijk een meer oranje als een rode borst - ook vaak afgebeeld op gedateerde kerstkaarten.

In het open buitengebied kunnen we op weilanden in deze tijd van het jaar vaak groepen kramsvogels en koperwieken aantreffen op zoek naar wormen, slakjes en ander klein insectengespuis. Ook in de onderlaag van bomensingels kunnen we deze lijsterachtigen uit het Hoge Noorden tegenkomen.

“Eten en gegeten worden” is zeker ook van toepassing in de winter. Zo kan het gebeuren dat een groep vogels na een alarmroep in paniek alle kanten opvliegt bij de snelle en onverwachte nadering van een sperwer. Deze stootvogel heeft het gemunt op vogels ter grootte van een lijster die vaak met grote snelheid geslagen worden vanuit bomenrijen of langs hagen. Ook in uw tuin zou u hiervan getuige kunnen zijn!

Als we tijdens een wandeling in het bos alert zijn en onze ogen de kost geven, kan ook de aanwezigheid van diverse zoogdiersoorten bemerkt worden. Zo wijzen platgetreden paadjes vol met hoefafdrukken (prenten) door het bos en over bospaden op wissels van reewild of edelherten. Wissels zijn vaste paden die het wild per etmaal neemt van de voedselgronden naar de dagdekking. Ovale plekken - ontgaan van takjes en bladeren - langs het bospad of in het bos zijn het bewijs dat het ree daar de nacht doorgebracht heeft.

Vaak zijn binnen een straal van een tiental vierkante meters meerdere van deze slaapplekken te vinden. Met name als het bos bedekt is met een laag sneeuw zijn prenten, wissels en slaapplekken goed waar te nemen.

Maar wat is er mooier als uw pad tijdens een stevige wandeling in een echt winters landschap gekruist wordt door een vos, een sprong reeën, een rotte zwijnen of een roedel edelherten in hun dikke wintervacht?

Gerard van Ruiten

